בסוד שיח

בעניין אפי איתם ובעניין Self Killing

בימים אלה מלאו 32 שנה לפטירתו של מנהיג המפד"ל הבלתי נשכח, משה חיים שפירא ז"ל. אני זוכר היטב את ימיו בשיא תפארתו וגם את הימים שהסיעתיות אכלה במפד"ל בכלישה ושעירערה את שלמותו. לשפירא ז"ל היו אנשים נאמנים בכל מוקדי הכוח של הציונות הדתית ומהם למד והתעדכן מה קורה במפלגתו.

למיטב זכרוני, אחת לשבוע היה נפגש עם נפתלי פינגולד ז"ל (קראנו לזה "הוא אוכל 'שרינג' עם פינגולד") וממנו שמע על הנעשה בבנקים ("מזרחי" והמקבצות הגלוחת), בנימין שחור ז"ל היה בקי בכל נבכי הפוליטיקה הפנימית, והיו האנשים בתנועה העולמית (הרב יהודה אלינסון ז"ל ואחרים). ואז קם הדור הצעיר. זכורה לי אותה ישיבת הנהלה ב"קסטל", שבה למד שפירא לראשונה, כי זמנים חדשים הגיעו למרכז המפד"ל. בעודו אומר את דבריו בישיבת ההנהלה וכולם קשובים ודרוכים למוצא פיו, נשמעה קריאת-ביניים. שפירא ז"ל שאל: מי זהו ואז באה התשובה מפי נציג הדור הצעיר, בעל קריאת הביניים: "יש לי כאן זכויות כמו שלך". ובלון הנר ז"ל לא אהב את ההתפרצות הזאת של איש אמונו קודד מסגיף הבית – בנירבק) והוא קרא לו הדרצה וביקש ממנו להתנהג בנימוס.

באותם ימים "הצעירים" ביקשו לכבוש את מעמדם וזה היה תלוי גם ברצונו הטוב של שפירא ז"ל ולכן, האירוע הזה בהנהלת המפד"ל, לא היה לרוחו של הנר ז"ל.

לא ארכו הימים ובאו המכות על ההנהגה הוותיקה באמצעות התקשורת. הדלפות מישיבות סגורות, הצהרות אופוזיציוניות, תקיפות המנגנונים, קריאה לרוטציה בכנסת בתום שתי קדנציות (הסרימן) ושיטות משיטות שונות הופעלו לערער את יסודות ההנהגה הוותיקה. אני מודה ובצער רב, שהייתי חלק מהפרט הזה. הכרתי טוב מאוד את נבכי ההתנגדות ועשיתי שימוש בידע הזה. חלק מהם מתוך אמונה כנה, כי אני משרת אידיאל נשגב.

נכון, הלך התרכזות בסודי המפלגות בישראל והתנהלות ארשית, אבל, אין ספק, כי אחת הסיבות שהביאו להידרדרותה של המפד"ל, היא ההשמצות והמתמשכות באמצעי התקשורת על ההנהגה. רוב הקהל אינו מבחין בדקיות מי הלך עם מי ומי נגד מי. הוא רק יודע שבמפד"ל רבים, חופים אחרי כמאות, יש "מנגנונים" ויד איש ברעהו. לוקח קצת זמן עד שזה חוזר לנחלת הציבור, אך בסופו של יום הדברים נקלטים וההתנהגות הן קשות.

ומדוע הפכתי פתאום להיות "היסטוריון"? בשבועות האחרונים אפשר היה להבחין, כי גורמים במפד"ל חוזרים לאותם ימים שחורים ועושים את אותן השגיאות שרומה היה כי עבר זמנן וכולם למדו את הלקחים.

מי שמכה את השר אפי איתם בקטנות ומכפיש אותו ככל שרק ניתן – בא מבית המדרש הנכבה של המפד"ל ורק ממנו. אותן שיטות, אותה נבזות, ואת המחיר תשלם המפד"ל כולה. גם אלה שאינם שותפים למסע ההכפשה הזה של אפי איתם. הציבור הדתי-לאומי קורא את הכתובת, מאזין גם לרכילויות (הרי ישנם העסוקים בכל מקום ובסוף – נפשו נוקעת מהרעיון להורות על התמורה הזאת, גם אם יש צדק בטענות, כולן או חלקן.

אם למישהו יש טענות כלפי איתם, אפשר להזמין אותו לשיחה, לדבר בגילוי לב ובשום אופן לא לכבס את הכביסה המלוכלכת בחוץ. המחלוקות הרי אינן על רקע אידאולוגי, ומוטב שהבירורים ייעשו בבית פנימה ולא יגררו את המפד"ל ומה שנותר ממנה למיניסרייה שבתנתם רק תרחיק את הבוחרים ממנה. ואז כבר לא יהיה חשוב מי יוצב במקום הרביעי או החמישי וכו'.

אפי איתם בא לפוליטיקה עם רקורד רציני, אבל הוא עדיין טירון בענייני מפלגות. אלה שמקיפים אותו מבינים אולי בפוליטיקה היהודית של השב"כ, אך לא במערכות יחסים בתוך גופים פוליטיים, בעיצוב מנהיגות ובשימור מערכת יחסים תקינה עם תאבי שלטון ושררה בימין ובשמאל. כך, למשל, לא ייתכן שאדם מסוגו של איתם, ראש המפד"ל, יעסוק אישית בהבטחת תפקידים ומשרות שוליים בהסתדרות הציונית, כדי לזכות בתמיכה של איש עירוני כזה או אחר. כבר ראינו את בנימין נתניהו עם רוב מוחץ במרכז הליכוד עף החוצה ולמרחקים, וכמוהו אהוד ברק עם אהדה עצומה נמחק בתוך זמן קצר.

איתם מתבטא היטב, עם נתונים כריזמטיים וקיימת נכונות בציבור הדתי-לאומי לראות בו מנהיג, אלא שהוא חייב להתנהג כמנהיג של כלל הציבור הדתי-לאומי, שהוא רב-רגישויות ורב-רשות ובריקע מיתון כלכלי ואבטלה, שאותם פרוסים גם על הציבור שלנו.

אז איך עושים את זה

הרבה ענווה, פחות אנוכיות ומגע ישיר ורציף עם הציבור הדתי-ציוני. הרבה עבודת רגלים ופחות מעורבות באינטריגות.

מדוע לסלף, מדוע להשעת?

בימים האחרונים קיימתי שיחות ממושכות עם הרב האמורי של גוש קטיף, הרב יוסף אלנקווה שליט"א. זאת, משום היותו אחד הרבנים העונים לשאלות באתר "מורשת" באינטרנט. עניין אותי מה שואלים, על מה מגיבים בעיקר ועל שיחות הטלפון האישיות הבאות בעקבות ביקור באתר "מורשת". מה שלמדתי מהרב אלנקווה, זה, שציבור גדול של שומרי-מצוות, אינו יודע הלכות ריקות, מדובר גם בעניינים שבתחום הצניעות וגם בעניינים בסיסיים שבחלק אורח-חיים שבשולחן ערוך. תרומת "מורשת" בתחום זה חשובה במיוחד, אבל גם אני הקטן, לא אמנע מלתרום את חלקי הצנוע, בקטע השייך לפרסום דברים שגויים בהנחשה. לא אחת הכותבי, כי ר"ד אמנון שפירא גורר לדלת אמותיו אישי תורה והלכה, כדי להצדיק את תפיסת עולמו, אלא שאין להם שום בסיס במציאות, וכך קרה גם כשביקש לגנות אותי בהלכות נטילת-ידיים. אז במקום להכביר במלים, הנה פסיקתו של הגר"ע יוסף שליט"א ב"יחוה דעת", לאחר שהוא סוקר את עמדתם של חשובי הפוסקים: "בסיכום: מותר לעשות נטילת ידיים לתפילה ולסעודה בחדר אמבטיה, ויברך על נטילת ידיים בחוץ. אבל, אם יש שם בית כסא, אין להקל בזה, אלא בשעת הדחק שאין לו מקום אחר לנטילת ידיים". מסוס – זה שעת הדחק, בית מלון – לא ולא. ומכיוון שר"ד שפירא אוהב, מכור, מפעם לפעם לצטט את הרב משה פיינשטיין, כדאי שיעיין בפסיקתו בעניין זה, אבן העזר חלק א' סימן קי"ד (עמוד רע"ב).

וב"פסקי תשובות" (סימן קנ"ס סעיף י"ט) כותב הרב שמחה רבינוביץ שליט"א: "וכמרבן הסכימו הפוסקים להתיר בשעת הדחק לישול ידיים בבית הכסא ובבית המרחץ כשאין לו אפשרות להוציא המים משם לחוץ, ויברך על נטילת ידיים בחוץ. אך שלא כבשעת הדחק, לא יקל בזה ולא ישול ידיו לא בבית הכסא ולא בבית המרחץ (ועיין בהערות שם)". (כמובן, שגם בית מלון אינו מסוס.)

והכל הבל שר"ד שפירא ממשיך להשקות את אביו הנמנא שוב ושוב, רק מסיפות מים הנמתחות ממנגנת רשובה. או שיפסיק כבר לשיר "הוא אלוקנו, הוא אבינו, הוא מלכנו וכו'". הבכה נוהגים כאב זקן והמיוחד כשבניו אומרים לר"ד שפירא לא פעם (כפי שכתב במאמרו: "אבא, איך בני אדם לא רואים את הקב"ה באמבעות הרי-אנ-אי", או דרך הולכן שבגוף האדם, פלא הפלאים של מעשה הבריאה" או למה תמיד עם הבריעבר ושעת הדחק, למה תמיד עם אוסף הקולות (וראה עירובין דף ו' עמוד ב') וסירוס הפסיקה ככה לא אוהבים אבא, ככה לא אוהבים מלך.

מחצרות אדמו"רים וחסידים

הנבואות שנתבדו

בשבועיים האחרונים הבאתי במדור זה מדבריהם של הרב ברוך שפירא זצ"ל ובנו עמיחי שפירא, ביססתי מתמונות של הראיות הרוחניות של הרב ברוך שפירא זצ"ל, שהסיפורים הפלאיים עליו מפי אנשים מאמינים ביותר, משום לא יאמנו – כדברי הנביא לנו עם התקרבות "זה מפני אסלר" רישומם. ייתכן וחלק מן הקוראים נבנבו ללחוץ ואני מבקש את סליחתם, וברשותם כמה מלים אישיות.

אני מגלה עניין רב במקובלים וב"נבואות", מתעמק וזוכר דבר בעיני ראיתי דברים שלא יאמנו (לא התרגשתי מהם, ולא האמנתי הסיר) של איש מהתמונה הזאת. שכן, כבר ראיתי את אותם אנשים גם בסוף להם, ולא איש עסקים אחר "אבל" אותה פתעמת שלום.

הייתי נוכח בבית מדרש בירושלים כאשר אחד המקובלים הרוחניים אמר שתוך שבועיים קרואת ימות והיה בריוה המונית של פלשתינים או אחר. באותו מעמד אמרתי לנוכחים שהיו המומים מדברי הדרשנים: אין לי ראיות רוחניות, אבל אני מוכן קוסר ליהושלים רבים, כי אין לי ראיות רוחניות, אבל אני מוכן להמר עם כולם, שקרואת לא ימות תוך שבועיים ומוטב לשבת וללמוד תורה, לומר תהלים ולעשות חסדים מאשר להיות קשובים לכל הנבואות הללו.

עשרות פעמים שמעתי תחזיות שהצדיקים יפסיקו סילים על מהר. די גוש רק היו תאריכים ואמירות ברורות. תודה לאל שום דבר לא קרה. והאומר הוא "יהודי יראשמים, נקי כפיים ובעל ראיות רוחניות מהדהמות לעתים קרובות, המתגורר כיום בצפון הארץ.

גדולים מהחוזים הנ"ל ניבאו את תאריך בואו של המלך המשיח והנה אנחנו שוב בימי "בין המצרים" ומבכים את חורבן הבית.

ומדוע איני מתרגש מכל הספרים ומכל הנבואות מעודדי הפחד והאימה משום שברור לי, כי שערי דמעות ותפילה לא ננעלו וכי אנחה אחת של אשה משוטה מלב נשבר, יכולה להמתיק את הדינים ולעורר רחמים על עם-ישראל.

במחנה יש ארגנלציה של "מקובלים". אחד נבבר מהם הם נוכלים וביניהם סוחרי מין ובכאוו שכל אחד יברוך היטב עם מי הוא הולך להתייעץ, כדי שלא ישלם קרבן לסוחרי כספים ולמעשים גרועים יותר.

לא צריך להיות נביא גדול כדי לצפות התפתחויות קשות באזורנו אם נמשיך ב"מיתווה פרס" ובנקישת קו מוסרי מדי כלפי רוצחים שפלים.

והנה לכם תחזית לצפוי באזורנו אם תקום מדינה פלשתינית, והיא ללא כל מרכיב רוחני או נבואי: אם תקום מדינה פלשתינית, זמן קצר לאחר מכן יתמוטט המשטר המלוכני בירדן. בעבור מספר חודשים זעזועים בערב הסעודית והרוב הפלשתיני שם מפיל את המשטר ואוצרות הנפט עוברים לשליטת המדינה הפלשתינית. חיילי אירן ועירק (אם ארה"ב לא תחסל את המשטר העיראקי) יהיו אורחים רצויים במדינה החדשה עם כל המשתמע לגבי מצבה הבטחוני של ישראל.

את כל זה ניתן למנוע היום אם ישראל תשכיל להבין, כי יש לנקוט בכל הצעדים שמדינה נורמלית היתה נוקטת כאשר ברור לה שמבקשים את נפשה.

"וקברי הוא אצל האר"י"

והנה שני סיפורים קצרים על אור שבעת הימים הבעל-שם-טוב זי"ע שאינם נמנים על הסיפורים המוכרים:

הרה"ק ר' דוד צבי שלמה בידרמאן מלעלוב-ירושלים זצ"ל, סיפר במירון שנת תרע"א, שהוא שמע מהרבנית שרה רחל, נכדת הבעש"ט, שהיא היתה משותקת משך זמן רב וסבלה מזה יסורים גדולים. פעם אחת חלמה שבא אליה הבעש"ט הקדוש ובכתה לפניו תמרורים כהביעה את גודל היסורים אשר היא סובלת. אמר לה הבעש"ט: תלכי על קברי ותתפללי שם ויהיה לך רפואה שלימה, ושאלה אותו הלא מנוחת כבודו מחוצה לארץ ואיך אוכל להגיע לשם. אמר לה: אחר פטירתי נשאו אותי לארץ ישראל לעיה"ק צפת ת"ו, וקברי הוא אצל האר"י ז"ל, ושכבה מצד ימין. ובבוקר צוותה לישא אותה לימין קבר האר"י ז"ל, ושכבה שם איזה זמן ועמדה ממיטתה בבריאות השלימה והלכה בחזרה בעצמה על רגליה בריא אולם כשאר בני אדם. (בכתבי ר"י שר"ב עמ' כה).

★

הרה"ק ר' דוד צבי שלמה בידרמאן מלעלוב-ירושלים זצ"ל סיפר עוד ששמע מאביו הרה"ק ר' אלעזר מנחם מנדל בידרמאן מלעלוב-ירושלים זצ"ל, שכאשר ליוו התלמידים הקדושים את רבם הבעש"ט הקדוש לאחר פטירתו למקום מנוחתו, היה בין הנושאים והעומדים בראש, הרה"ק ר' זאב והאלף קיצעס זצ"ל שהיה מותקי התלמידים. כאשר התקרבו סמוך לבית החיים שבמעז'בוז', ציווה הרה"ק ר' האלף להעמיד את המיטה וגילה במעט את פני הבעש"ט וכיסה אותו, כן עשה כמה פעמים עד שהגיעו למקום מנוחת כבודו, קבר הקדוש. לתמיהות המלווים, אמר, פשר הענין כך הוא: מלאכים ושרפים ואופנים היה תשוקתם תמיד להסתכל בו בחיים בפני הבעש"ט בחיי חיותו. אך לא היו יכולים להסתכל בו בחיים מגודל קדושת אור פני מלך חיים, ועתה ראיתי שנתקבצו מלאכי מעלה כבמוסטי חתן וכלה ורצו להסתכל בפניו מחמת שעתה לאחר הסתלקותו ירדה הקדושה קצת, כמובן, והיו יכולים להסתכל בו, ועשיתי מכר קשם. גיליתי פניו איזה פעמים בכדי שיוכלו לראותו. (בכתבי ר"י שר"ב עמ' כה).